

ประเภทภูมิปัญญาด้าน หมอรักษา

ชื่อภูมิปัญญา ยาสมุนไพร (น้ำมวบ)

บทนำ

ยาสมุนไพร เป็นของที่ได้มาจากธรรมชาติ จากพืช ได้แก่ ยาที่ได้จากส่วนต่างๆ ของพืชโดยตรง เช่น ราก ใบ ดอก ผล เปลือก ช่อ เมล็ด ส่วนที่ได้จากสัตว์ก็ได้แก่ยาที่ได้จากอวัยวะเป็นยารักษาโรค เช่น ตับ ดี หมู ฯลฯ สำหรับยาสมุนไพรแก่นี้ 7 อย่างนี้ จะได้จากพืช ซึ่งวัตถุดิบจะได้ง่ายในท้องถิ่น และมีขั้นตอนการทำไม่ยุ่งยาก และไม่มีอันตรายต่อสุขภาพ

วัสดุที่ใช้

1. เหงือกปลาหมอ แก้โรค ความดัน
2. หนุมานประสานกาย แก้โรค เหน็บชา
3. ว่านหางจระเข้ แก้โรค ใช้ทาแผลสด แผลถลอก น้ำร้อนลวก และแผลต่าง ๆ
4. ว่านนพเก้า แก้โรค ใช้ทาแผลสด ใช้น้ำยางของก้าน ทาบริเวณที่เป็นแผล
5. ใบฟ้าทะลายโจร แก้โรค เป็นหวัด ไอ ใช้ดมหรือกิน
6. ขางใบละหุ่งเขียว แก้โรค ปาก หรือ เหงือก เป็นแผล ใช้ทาบริเวณที่เป็นแผล

ตำรายาโบราณ

ยาดองแก้เลือดลม

ขมิ้นอ้อย	1	ส่วน
ใบมะขาม	1	ส่วน
เกลือ	1	ส่วน
ใบละหุ่งแดง	11	ส่วน
ตำลึง	1	ส่วน
ก้านสะเดา	11	ส่วน
ใบมะกา	11	ส่วน
มะขามเปียก	1	ส่วน
สุรา	1	ส่วน



ยาสูมหัวเลือดคั้นจุมุก

ใบหนาด	1 ส่วน
ใบห้วสกุล	1 ส่วน
ใบมะนาว	1 ส่วน
ใบมะกรูด	1 ส่วน
ไพรหอม	1 ส่วน
กระดองแมงดา	1 ส่วน
พญามูลเหล็ก	1 ส่วน
ฝอยลม	1 ส่วน
มวลไส่ยาสูดุคระหายดี	

นอกจากตำรายาโบราณนี้แล้ว ก็ยังมีชาวบ้านที่มีความเชื่อเรื่องบ่อน้ำมนต์ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ก็จะต้องไปหาน้ำมนต์มารดหรือดื่ม

แหล่งข้อมูล

นางสาวนิภารัตน์ ไชยชนะ

บ้านเลขที่ 171 หมู่ 6 ตำบลน้ำมวบ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน